

**GENERÁLNA PROKURATÚRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

IV/1 Spr 432/17/1000-29

Ústredná evidencia stanovísk
generálneho prokurátúra
Slovenskej republiky
Por. č. 1/2020

STANOVISKO
generálneho prokurátora Slovenskej republiky

z 20. apríla 2020

k zjednoteniu postupu prokurátorov v trestnom konaní pri právnej kvalifikácii konania príslušníka Policajného zboru, ktorý vykoná neoprávnenú lustráciu osobných údajov fyzickej osoby v informačných systémoch Policajného zboru a získané osobné údaje fyzickej osoby neoprávnene poskytne inej osobe.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov vydávam v záujme jednotného uplatňovania zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov na návrh Komisie pre vydávanie záväzných stanovísk

toto stanovisko

záväzné pre všetkých prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry
a asistentov prokuratúry:

- 1. Súbeh prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona s prečinom neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) alebo b) Trestného zákona je možný. Nie je vylúčený ani súbeh týchto trestných činov s inými trestnými činmi (napríklad trestnými činmi korupcie).**
- 2. Záonné znaky prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Trestného zákona vykonávaním neoprávnených lustrácií príslušníkom Policajného zboru v evidenciách vedených Policajným zborom, prípadne v evidenciách, ku ktorým má príslušník Policajného zboru prístup v informačných systémoch Policajného zboru, s následným**

poskytnutím, sprístupnením alebo zverejnením osobných údajov, sú naplnené vždy. Záonné znaky prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sú naplnené, ak príslušník Policajného zboru v postavení verejného činiteľa poruší zákonom ustanovenú povinnosť v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech vo forme materiálneho alebo nemateriálneho zvýhodnenia alebo znevýhodnenia, na ktoré by verejný činiteľ alebo iná osoba nemala právo. V takom prípade príslušník Policajného zboru vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, teda poruší povinnosť uloženú v § 48 ods. 3 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície.

Odôvodnenie:

Predkladaný materiál bol vypracovaný trestným odborom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na podklade podnetu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Úradu inšpekčnej služby, Odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite zo dňa 10. 10. 2017 pod sp. zn. SKIS-IS-BPKOK-2017/001196-006 (ďalej len „podnet“). V podnete bolo poukázané na nejednotnú aplikačnú prax prokurátorov v trestnom konaní v súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a ustanovenia § 374 Trestného zákona v prípadoch neoprávnených lustrácií osobných údajov príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „príslušník PZ“) v informačných systémoch Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a ich následného poskytnutia neoprávneným osobám. V podnete bolo poukázané na sporné situácie, ktoré vznikajú pri používaní informačno-technických prostriedkov podľa zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súvislosti s riešením danej problematiky boli predložené stanoviská všetkými krajskými prokuratúrami, Úradom špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, medzinárodným odborom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ako aj prieskumným oddelením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

Dožiadané subjekty k svojim stanoviskám pripojili relevantné rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, resp. súdne rozhodnutia.

Primárne je možné konštatovať, že zo stanovísk dožiadaných subjektov s výnimkou prieskumného oddelenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vyplýva záver, že jednočinný súbeh prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona s prečinom neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 Trestného zákona je možný.

Zo stanoviska prieskumného oddelenia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 10. 11. 2017 pod sp. zn. XVI Spr 432/12/1000-2 vyplýva, že

samostatné konanie uvedené v ustanovení § 374 ods. 1 písm. a) Trestného zákona nie je možné posúdiť aj ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Samotné neoprávnené nakladanie s osobnými údajmi inak oprávnenou osobou v rámci realizácie verejnej moci môže byť posúdené len ako prečin neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 Trestného zákona, prípadne ako disciplinárne previnenie, a že v každom prípade pri takomto konaní absentuje prvok rozhodovania, vyžadovaný doterajšou súdnou praxou pre naplnenie znaku „právomoc“.

Predkladaný návrh stanoviska generálneho prokurátora Slovenskej republiky v plnej miere korešponduje s väčšinovým právnym názorom prezentovaným jednotlivými článkami a organizačnými zložkami prokuratúry a odzrkadľuje rozdielnu aplikačnú prax podriadených prokurátorov.

Prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa dopustí ten, kto ako verejný činiteľ v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu.

Prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto neoprávnene poskytne, sprístupní alebo zverejní

- a) osobné údaje o inom zhromaždené v súvislosti s výkonom verejnej moci alebo uplatňovaním ústavných práv osoby, alebo
  - b) osobné údaje o inom získané v súvislosti s výkonom svojho povolania, zamestnania alebo funkcie
- a tým poruší všeobecne záväzným predpisom ustanovenú povinnosť.

Ako vyplýva z citovaných ustanovení Trestného zákona na naplnenie objektívnej stránky prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona je potrebné protiprávne konanie. Každý z uvedených trestných činov zároveň chráni iný objekt a z toho dôvodu je súbeh týchto trestných činov možný.

Na naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona je potrebné preukázať vykonávanie právomoci verejného činiteľa spôsobom odporujúcim zákonu. Je nesporné, že príslušník PZ je verejným činiteľom podľa § 128 ods. 1 Trestného zákona. Podľa § 48 ods. 3 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov PZ v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) policajt je povinný zdržať sa konania, ktoré by mohlo viesť k stretu dôležitého záujmu štátnej služby s osobnými záujmami, najmä nezneužívať informácie získané v súvislosti s výkonom služby na vlastný prospech alebo na prospech iného. Poskytnutie informácií získaných z evidencií vedených Policajným zborom Slovenskej republiky (ďalej len „policajný zbor“), prípadne evidencií, ku ktorým má prístup policajný zbor, tretej osobe, je potrebné hodnotiť ako vykonávanie právomoci spôsobom odporujúcim zákonu, nakoľko takýto postup porušuje povinnosť uloženú v § 48 ods. 3 písm. f) zákona č. 73/1998 Z. z. za predpokladu, že príslušník

PZ má vo svojej právomoci výkon lustrácie za účelom jemu zverených rozhodovacích kompetencií. V tejto súvislosti je však potrebné poukázať na to, že samotné lustrovanie príslušníkom PZ v evidenciách vedených policajným zborom, prípadne v evidenciách, ku ktorým má prístup príslušník PZ a poskytnutie výsledkov lustrácie neoprávnenej osobe, nenapĺňa zákonné znaky výkonu právomoci spôsobom odporujúcim zákonu podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, bez prístúpenia ďalších relevantných skutočností.

Na naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa je, okrem vyššie uvedeného, potrebné preukázať aj motív konania verejného činiteľa spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. S poukazom na § 17 Trestného zákona a vyjadrenie špecifického motívu v odseku 1 § 326 Trestného zákona je potrebné preukázať zavinenie podľa § 15 písm. a) alebo b) Trestného zákona.

Vychádzajúc z uvedeného, nie každé poskytnutie informácií príslušníkom PZ získaných z evidencií vedených policajným zborom, prípadne evidencií, ku ktorým má príslušník PZ prístup, tretej osobe, možno kvalifikovať ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Iba v prípade poskytnutia informácie, ktorá je spôsobilá spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť príslušníkovi PZ alebo inému neoprávnený prospech, je možné v prípade poskytnutia informácie považovať za konanie napĺňajúce zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. V prípade preukázania poskytnutia informácií získaných z evidencií vedených policajným zborom, príp. z evidencií, ku ktorým má príslušník PZ prístup, za odplatu v akejkoľvek podobe možno prijať záver o spáchaní trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pretože odplatu za poskytnutie informácie je možné považovať za neoprávnený prospech získaný príslušníkom PZ, ktorý informáciu poskytol.

Skutočnosť, že ide o informáciu spôsobilú spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť príslušníkovi PZ alebo inému neoprávnený prospech je potrebné preukázať skutkovými okolnosťami. Zároveň je potrebné preukázať aj bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi poskytnutím informácie neoprávnene získanej z evidencií vedených policajným zborom resp. z evidencií, ku ktorým má prístup príslušník PZ a spôsobením škody inému, prípadne neoprávneným prospechom získaným príslušníkom PZ alebo treťou osobou. Až po preukázaní týchto skutočností je možné prijať záver, že konaním príslušníka PZ boli naplnené zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

S poukazom na uvedené skutočnosti je potrebné zdôrazniť, že každú trestnú vec je nutné posudzovať individuálne, v závislosti od konkrétnych skutkových okolností, a to najmä od informácie, ktorá bola lustráciou zistená, spôsobu, akým páchatel – príslušník PZ s informáciou disponoval, či bola informácia spôsobilá na spôsobenie škody inému alebo zadováženie prospechu pre iného alebo bola príslušníkovi PZ poskytnutá odmena, či získal iný prospech za poskytnutie informácie a najmä aj od zistenia, či príslušníkovi PZ bola zverená právomoc lustrácie v rámci jeho rozhodovacích kompetencií.

Vo vzťahu k naplneniu zákonných znakov skutkovej podstaty prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) Trestného zákona je potrebné preukázať neoprávnené poskytnutie, sprístupnenie alebo zverejnenie osobných údajov.

Podľa § 2 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 18/2018 Z. z.“) osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa identifikovanej fyzickej osoby alebo identifikovateľnej fyzickej osoby, ktorú možno identifikovať priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora, ako je napríklad meno, priezvisko, identifikačné číslo, identifikačné údaje, alebo online identifikátor, alebo na základe jednej alebo viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú identitu, fyziologickú identitu, genetickú identitu, psychickú identitu, mentálnu identitu, ekonomickú identitu, kultúrnu identitu alebo sociálnu identitu.

Informácia týkajúca sa skutočností, ktoré sú vedené v evidenciách policajného zboru, prípadne v evidenciách, ku ktorým má príslušník PZ prístup, je osobným údajom podľa uvedeného ustanovenia. Vlastníctvo motorových vozidiel, zbraní, priestupková, či trestná minulosť osoby sú osobnými údajmi chránenými nielen vyššie uvedeným zákonom, ale aj ustanovením § 374 ods. 1 Trestného zákona. Tieto informácie sú údajmi týkajúcimi sa ekonomickej a sociálnej identity osoby, pretože vyjadrujú jej majetkovú identitu a vzťah k porušovaniu zákona, čo možno považovať za súčasť sociálnej identity. Rovnako telefónne číslo alebo trvalý pobyt, prípadne skutočnosť, či je osoba v pátraní vedenom policajným zborom, považujeme za súčasť sociálnej identity človeka, pričom tieto údaje môžu viesť priamo k identifikácii konkrétnej osoby.

K naplneniu skutkovej podstaty tohto prečinu je však okrem vyššie uvedeného potrebné preukázať aj neoprávnené poskytnutie, sprístupnenie alebo zverejnenie takejto informácie. Z tohto dôvodu samotná lustrácia v evidenciách vedených policajným zborom, prípadne v evidenciách, ku ktorým má prístup príslušník PZ, nenapĺňa zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona, pokiaľ absentuje poskytnutie, sprístupnenie alebo zverejnenie informácie. Až po preukázaní, že údaje boli poskytnuté, sprístupnené alebo zverejnené, ktoré sú definované v zákone č.18/2018 Z. z. je možné prijať záver o naplnení objektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) Trestného zákona.

Pre účely trestného konania je potrebné neoprávneným poskytnutím osobných údajov o inom rozumieť poskytnúť ich bez oprávnenia aspoň jednej osobe (fyzickej či právnickej) odlišnej od poškodeného. Poskytnutie osobných údajov môže byť zrealizované rôznou formou-ústne, písomne alebo môže dôjsť k ich odovzdaniu iným spôsobom (napr. na CD nosiči).

Sprístupniť osobné údaje o inom znamená umožniť neoprávnenej osobe alebo aj viacerým osobám, aby sa mohli s nimi oboznámiť.

Zverejnením osobných údajov o inom sa rozumie ich publikovanie, uverejnenie alebo vystavenie na verejnosti alebo na mieste prístupnom verejnosti.

Osobnými údajmi zhromaždenými v súvislosti s výkonom verejnej moci alebo ústavných práv osoby sú údaje zhromažďované orgánmi štátnej správy, územnej samosprávy, ďalšími štátnymi orgánmi v súlade so všeobecne záväznými predpismi.

Osobnými údajmi o inom získanými v súvislosti s výkonom svojho povolania, zamestnania alebo funkcie sú údaje, ku ktorým majú určité osoby v súvislosti s týmto ich výkonom zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti (napr. notári, advokáti, lekári a pod.).

Podľa § 6 zákona č. 18/2018 Z. z. osobné údaje možno spracúvať len zákonným spôsobom a tak, aby nedošlo k porušeniu základných práv dotknutej osoby.

Osobné údaje môže spracúvať iba prevádzkovateľ a sprostredkovateľ (§ 5 písm. o) resp. písm. p) zákona č. 18/2018 Z. z.).

Podľa § 69 ods. 11 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 171/1993 Z. z.“) prevádzkovateľom informačných systémov policajného zboru, v ktorých sú spracúvané osobné údaje, je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Podľa ustanovenia § 128 ods. 1 Trestného zákona sa verejným činiteľom na účely tohto zákona rozumie prezident Slovenskej republiky, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, poslanec Európskeho parlamentu, člen vlády, sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky, sudca, prokurátor alebo iná osoba zastávajúca funkciu v orgáne verejnej moci, príslušník ozbrojených síl, osoba v služobnom pomere, starosta, predseda vyššieho územného celku, poslanec orgánov územnej samosprávy, štátny zamestnanec alebo zamestnanec orgánu štátnej správy, územnej samosprávy alebo iného štátneho orgánu, osoba, ktorá vykonáva pôsobnosť v rámci právnickej osoby, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, notár, súdny exekútor, člen lesnej stráže, vodnej stráže, rybárskej stráže, poľovníckej stráže, stráže prírody alebo osoba, ktorá má oprávnenie stráže prírody, ak sa podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používa pri tom právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená. Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou. Verejným činiteľom je aj sudca alebo úradník medzinárodného súdneho orgánu uznaného Slovenskou republikou alebo funkcionár, alebo iný zodpovedný pracovník orgánu činného v trestnom konaní iného štátu, orgánu Európskej únie alebo orgánu vytvoreného spoločne členskými štátmi Európskej únie, ak na území Slovenskej republiky vykonáva úkony trestného konania takého štátu, alebo orgánu; pre jeho ochranu sa podľa ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby úkony trestného konania vykonával v súlade s medzinárodnou zmluvou alebo so súhlasom orgánov Slovenskej republiky.

Pri neoprávnenej lustrácii príslušníkom PZ v evidenciách vedených policajným zborom, prípadne evidenciách, ku ktorým má príslušník PZ prístup a následnom poskytnutí získaných osobných údajov inej osobe, alebo ich zverejnení či sprístupnení dochádza k jednočinnému súbehu prečinov zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a neoprávneného

nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona, samozrejme za splnenia všetkých zákonných znakov daných skutkových podstatí prečinov.

K prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona dochádza už samotnou neoprávnenou lustráciou, kedy príslušník PZ v postavení verejného činiteľa v rozpore s ustanovením § 53 zákona č. 18/2018 Z. z. neoprávnené získava, vyhľadáva, prehliada a využíva osobné údaje inej osoby (teda vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu), napriek tomu, že osobné údaje musia byť získavané na konkrétny účel, výslovne uvedený a oprávnený účel a nesmú sa spracúvať spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s týmto účelom za predpokladu, že sú naplnené aj všetky ostatné znaky danej skutkovej podstaty (úmysel spôsobiť škodu inému, či zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech).

Navyše ustanovenie § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona reaguje aj na možnosť získania prospechu pre seba, na rozdiel od ustanovenia § 374 ods. 1 Trestného zákona, ktoré smeruje voči tretím osobám (viď. definíciu pojmov „poskytnutie“, „sprístupnenie“ a „zverejnenie“).

Ak by príslušník PZ využil osobné údaje získané lustráciou v rozpore s účelom spracúvania osobných údajov pre svoju osobnú potrebu (súkromné účely) s cieľom získať pre seba neoprávnený prospech, dopustil by sa prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a nie prečinu neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona; podľa povahy veci nie je vylúčená trestná zodpovednosť aj za prečin neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona.

V praxi sa vyskytuje aj prípad sprístupnenia osobných údajov získaných príslušníkom PZ tretej osobe, ktorá tieto osobné údaje ďalej nespracováva spôsobom predpokladaným zákonom č. 18/2018 Z. z. Tiež sa môže vyskytnúť zverejnenie osobných údajov v prípade, ak príslušník PZ údaj zistený z evidencií vedených policajným zborom alebo z evidencií, ku ktorým má ako príslušník PZ prístup, zverejní prostredníctvom sociálnych sietí (Facebook, Instagram...). V daných prípadoch bude toto konanie vždy posúdené ako prečin neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 Trestného zákona, a skúmanie znakov prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bude na posúdení všetkých okolností prípadu.

Súbeh týchto dvoch trestných činov teda je možný. Každé konanie páchatel'a a každý skutok je potrebné vyhodnotiť individuálne, ale vo všeobecnosti prípady neoprávnených lustrácií osobných údajov v informačných systémoch policajného zboru a ich následné poskytnutie neoprávneným osobám je potrebné za splnenia všetkých zákonných podmienok právne kvalifikovať podľa ustanovenia § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s ustanovením § 374 ods. 1 Trestného zákona, pretože vo väčšine prípadov naplňajú svojim konaním zákonné znaky obidvoch uvedených prečinov a takéto konanie považujeme za potrebné postihnúť v zmysle obidvoch vyššie uvedených trestných činov.

V prípade, že došlo k protiprávnemu konaniu vo vzťahu k viacerým osobám podľa § 127 ods. 12 Trestného zákona právne sa takéto konanie kvalifikuje ako

zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, v súbehu s prečinom neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Nie je vylúčený ani súbeh týchto trestných činov s inými trestnými činmi (napríklad trestnými činmi korupcie).

Toto stanovisko nadobúda záväznosť 01. mája 2020.

podpis

JUDr. Jaromír Č i ž n á r
generálny prokurátor Slovenskej republiky